

Arbeidstilsynet

Orientering, best.nr. 176

Orientering om

Førstehjelpsutstyr

Utarbeidet april 1978

Direktoratet for arbeidstilsynet
Statens hus, 7468 Trondheim

September 1978

Det vises til forskrifter og veiledninger fra Arbeidstilsynet der det kreves spesielt utstyr og medisin til alvorlig akutte forgiftninger.

Større virksomheter blir anbefalt å anskaffe utstyr til bruk ved kunstig åndedrett. Det er ellers vist til arbeidsmiljølovens krav til katastrofeberedskap ved enkelte virksomheter.

Juni 1980

Vesentlige endringer i førstehjelpsutstyrets innhold. Tilføyelse om utrykningsenhet.

April 1981

De anbefalte pakningsstørrelser er korrigert. Ingen vesentlige endringer i sammensetningen av førstehjelpsutstyret.

September 1994

Vesentlige tilføyelser i teksten.

Mai 1995

Endringer i avsnittet om spesielle forhold.

Oktober 1997

Innledningen er noe endret.

August 2003

Orienteringen er blitt oppdatert.

Mai 2007

Orienteringen er blitt oppdatert.

Innledning

Etter Lov av 17. juni 2005 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) § 4-4 (1)(2) kan det være naturlig å ha førstehjelpsutstyr plassert lett tilgjengelig på arbeidsplassen når det er nødvendig for å sikre et fullt forsvarlig arbeidsmiljø. Utstyret skal tilpasses arbeidsplassens arealmessige størrelse, antall arbeidstakere, geografisk beliggenhet, arbeidets karakter og øvrige arbeidsforhold inklusiv de organisatoriske. Ansvaret for at førstehjelpsutstyret er på plass og er komplett til enhver tid påhviler arbeidsgiveren (arbeidsmiljøloven § 2-1).

Stasjonær enhet

Dette er førstehjelpsutstyr beregnet til en arbeidsplass, eller deler av denne, med inntil 50 personer. Antall enheter som er nødvendig, må også stå i forhold til lokalitetene (arbeidstakernes innbyrdes plassering med hensyn til blant annet avstand, forskjellige etasjer og lignende).

Komprimerende bandasje (enkeltmannspakning), liten	2 stk
Komprimerende bandasje (enkeltmannspakning), stor	2 stk
Steril kompress, små	2 stk
Absorberende kompress, store	2 stk
Nettingbandasjer eller gasbind i ulike størrelser	2 pk
Sårplaster	1 pk
Heftplaster 2,5 cm x 5 m	1 rull
Sterile tuffere	1 pk
Trekanttørkle (fatle)	2 stk
Sikkerhetsnåler	1 eske
Kraftig saks (til oppklipping av tøy og til bandasjer)	1 stk
Elastisk bind 10 cm x 5 m	2 ruller
Munn-til-munn-duk (med ventil eller filter)	2 stk
Øyeskylleflasker med fysiologisk saltvann (2 à 0,5 l eller 1 à 1,0 l)	1-2 stk
Sårvaskeservietter	1 pk
Brannbandasje f.eks 5 cm x 15 cm	1 pk
Kort veiledning i førstehjelp	

Utrykningsenhet

Der hvor bedriftens virksomhet er spredt over større områder, bør det i tillegg til de stasjonære enhetene anskaffes en lett transportabel beredskaps-/utrykningsenhet. Denne enheten brukes når ulykken skjer i noen avstand fra den stasjonære enheten. Den bør være forseglet og kompletteres hver gang forseglingen er brutt.

Komprimerende bandasje (enkeltpakning), liten	4 stk
Komprimerende bandasje (enkeltpakning), stor	4 stk
Steril kompress, små	2 stk
Absorberende kompress, store	2 stk
Nettingbandasjer eller gasbind i ulik størrelse	2 pk
Trekanttørkle (fatle)	2 stk
Sikkerhetsnåler	1 eske
Heftplaster 2,5 cm x 5 m	1 rull
Kraftig saks (til oppklipping av tøy og til bandasjer)	1 stk
Munn-til-munn-duk (med ventil eller filter)	2 stk
Brannbandasje f.eks 5 cm x15 cm	1 pk

Spesielle forhold

Hvor det foreligger fare for spesielle arbeidsulykker og/eller helseskader, må førstehjelpsutstyret suppleres med henblikk på å dekke slike behov. Det kan for eksempel være behov for utstyr og medisin til behandling av akutte forgiftninger. Det kan også være behov for spesielt utstyr til kunstig åndedrett. På markedet finnes det i dag lettbetjente oksygenapparater. Mer avanserte oksygenapparater bør anskaffes i samråd med helsepersonell/spesialopplært personell og bare nyttes av helsepersonell/spesialopplært personell.

Det bør foruten vanlig førstehjelpsutstyr og oksygenapparat/surstoffflaske, også finnes skinner og bærer, i den utstrekning det kan antas å bli bruk for slikt utstyr. Det er praktisk, og spesielt aktuelt i bedrifter med høy skadefrekvens, med eget førstehjelpsrom med vask.

På arbeidsplasser der det er fare for sprut av etsende stoffer i øynene, må førstehjelpsutstyret suppleres med utstyr for øyeskylling. Fortrinnsvis vannkran med mulighet for å kunne spyle oppover med bevegelig armatur eller nøddusj; øyeskylleflaske er mindre egnet. Vannstrålen skal være bløt og gi rikelig vann-

mengde. Til skylling under transport til sykehus eller annen helseinstitusjon, brukes øyeskylleflasker med fysiologisk (0,9 % NaCl) saltvann.

Øyeskylleflaskene må ha romtemperatur. Antall flasker som er nødvendig, avhenger av transporttiden. Arbeidsplasser med lang transporttid til medisinsk kyndig hjelp kan ha nytte av et utvidet sortiment.

Oppbevaring av utstyr

Førstehjelpsutstyret bør vanligvis oppbevares i lett tilgjengelige skap, gjerne med glassdør. Skapet skal stå under oppsyn av en skikket person. Innholdet må kompletteres til enhver tid. Pass på holdbarhetsgrenser. Sterilt bandasjemateriell er vanligvis holdbart i 5 år. Om nødvendig skal skapet låses eller forsegles. (Med passende mellomrom bør skapet rengjøres.)

Førstehjelpere

På alle arbeidsplasser bør det til enhver tid være et passende antall utdannede førstehjelpere. Disse må også få utdypet instruksjon i førstehjelp om mer spesielle ulykker, helseskader og sykdommer som kan forekomme på arbeidsplassen. Førstehjelperne bør få gjenoppfrisket førstehjelpskunnskapene med 1 – 1 1/2 års mellomrom.

Råd om førstehjelp gis i en rekke av Arbeidstilsynets publikasjoner. I noen forskrifter stilles det spesielle krav til førstehjelpsutstyr. Råd om førstehjelp gis også i datablad for helsefarlige stoffer som distribueres av produsent eller importør.

Orienterende plakater

Like ved skap med førstehjelpsutstyr bør det være en plansje som ved instruktive tegninger og kortfattet tekst gir opplysninger om førstehjelpsarbeid. Slike plakater kan fås ved henvendelse til Norges Røde Kors og Norsk Folkehjelp.

I virksomheter hvor det kan oppstå spesielle forgiftninger, bør det finnes en plakat med forholdsregler og aktuelle tiltak ved forgiftninger, nær førstehjelps-skapet. Giftinformasjonen på Ullevål sykehus kan kontaktes hele døgnet på telefon 22 59 13 00.

Katastrofeberedskap

For virksomheter hvor det kan være fare for katastrofer eller katastrofelignende ulykker, for eksempel gassutbrudd, eksplosjoner og annet, henviser vi til «Storulykkeforskriften», best.nr. 562.

Alarmøvelser bør avholdes med passende mellomrom. Industribedrifter med flere enn 40 ansatte skal ha et industrivern. Alt personell i industrivernet skal blant annet beherske livreddende førstehjelp. Nærmere råd og informasjon gis av Næringslivets sikkerhetsorganisasjon, telefon 23 08 85 30. Se også www.nso.no.

Arbeidstilsynets publikasjoner

Råd om førstehjelp gis i en rekke av Arbeidstilsynets publikasjoner. I en del forskrifter stilles det spesielle krav til førstehjelpsutstyr. Råd om førstehjelp gis også i datablad for helsefarlige stoffer som distribueres av produsent eller importør.

En oversikt over Arbeidstilsynets publikasjoner finnes i Arbeidstilsynets bestillingsnr. 1.

For flere råd om førstehjelp, se boken «Førstehjelp» fra Norsk førstehjelpsråd i samarbeid med Gyldendal undervisning.

Arbeidstilsynet

Kontakt Arbeidstilsynets svartjeneste
tlf. 815 48 222.

Fagfolk svarer på spørsmål om helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassen, om arbeidsavtaler, arbeidstid, ferie, oppsigelse, kjemisk helsefare, ergonomi, kraner, maskiner, verneombud, mobbing, røyking på arbeidsplassen og mye annet.

Du kan også sende oss dine spørsmål på e-post.

Adressen er: svartjenesten@arbeidstilsynet.no

Besøk våre nettsider: www.arbeidstilsynet.no

Her kan du

- finne alle lover og forskrifter vi forvalter
- laste ned kommentarer, veiledninger og annet hjelpemateriell
- finne svar på vanlige spørsmål om arbeidsmiljø og HMS
- bestille publikasjoner og skjema
- lese om kampanjer og artikler om arbeidsmiljø
- se statistikk, pressemeldinger m.m.

Du kan også abonnere på nyheter. Da får du informasjon om regelverk og annet aktuelt stoff om arbeidsmiljø rett til din egen e-postkasse.

Abonner på vårt fagblad Arbeidervern.

Her finner du aktuelle artikler om arbeidsmiljøet, om psykososiale forhold, omstilling og HMS. Emnene er belyst gjennom intervjuer og reportasjer. De faste spaltene «Arbeid og helse», «Forskning» og «Jus» tar opp nyttig og populært stoff fra arbeidslivet.

– Troverdige, interessant og viktig, sier våre lesere om bladet i en leserundersøkelse utført av MMI.

Bladet kommer ut 6 ganger i året.

Telefon 815 48 222
www.arbeidstilsynet.no

Publikasjonene bestilles hos:

Gyldendal Akademisk
Postboks 6730 St. Olavs plass
0130 Oslo

Ordretelefon: 23 32 76 61

Ordrefaks: 23 32 76 98

Sentralbord: 22 03 43 00

E-post: kundeservice@gyldendal.no

Publikasjonene kan også bestilles over Internett:

www.gyldendal.no/arbeidsliv eller

www.arbeidstilsynet.no